LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1938, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 31. KETVIRTADIENIS, RUGPIŪČIO-AUG. 3, 1950 VOL.-METAI XXXIV

Dienos klausimai

Maskvos diplomatai painformavo Jungtines Tautas, kad savo boikotą baigia ir kad jų atstovai gryš į sesijas. Nuo rugpiūčio 1-mos, prisilaikant alfabetinės tvarkos Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje pirmininko vietą užims Sovietų atstovas Malik. Toks Maskvos žygis sukėlė didelę sensaciją kitų valstybių diplomatų tarpe. Maskvos atstovas Jungtinių Tautų sesijas boikotavo nuo sausio pradžios. Sovietai reikalavo, kad Saugumo Tarybon būtų priimtas raudonosios Kinijos atstovas, o pašalintas nacionalistinės vyriausybės atstovas. Dauguma Tarybos atstovų pasipriešino Maskvos reikalavimams, už tai maskviniai paskelbė boikotą. Dabar kai kurie diplomatai mano, kad Maskva grąžina savo atstovą tuo tikslu, kad iš Jungtinių Tautų tribūnos vėl varyti sovietinę propagandą, mėgint suskaldyt demokratijų jėgas, daryti kaltinimus Jungtinėms Valstybėms dėl Korėjos karo ir vykdyt kitus raudonųjų diplomatijai įprastus blofus. Maskvos diplomatai nahališku įžulumu toliau skelbia taikos obalsius, tuo tarpu ruošia ir vykdo naujus agresijos žygius. Washingtono ir kitų demokratijų diplomatai davė suprasti, kad Maskvos blofai neturės jiems jokios įtakos.

* * *

Antrojo pasaulinio karo Anglijos premjeras, dabartinis konservatistų partijos lyderis Winston Churchill pereitą savaitę, debatuodamas atstovų bute valstybės apsaugos reikalais, padarė įsidėmėtinų pareiškimų. Churchill nurodė, kad vakarinės Europos valstybės toli gražu neturi priemonių sulaikyti Sovietų Rusijos žygiuotę. Churchill nurodė, kad Sovietų Rusija turinti apie 40,000 tankų, kuriuos paleidus darban vakariečiai neturėtų jėgų tokiam ginkluotam avalančui sulaikyti. Jis taipgi pastebėjo, kad sovietams užgrobus Prancūzijos pajūrį ir uostus, Anglija atsidurtų tokio bombordavimo pavojuje, kokio ji nėra mačiusi. Reikia pastebėti, kad ir prancūzų vadai mato didelį pavojų iš sovietų pusės ir ragina savuosius pasiruošti. Demokratijų vadams laikas susiprasti ir atitaisyti dar vieną didelę klaidą, kurią daro nuo pat karo užbaigos, tai—stūmimas Ispanijos nuo bendro apsigynimo bloko. Ispanija turi strateginiu atžvilgiu patogią teritoriją, taipgi gerai paruoštą kariuomenę. Stumdami nuo savęs Ispaniją vakariečiai pasitarnauja Kremliui.

* * *

Buvęs antrojo pasaulinio karo vyriausias alijantų jėgų vadas generolas Dwight D. Eisenhower liepos 29-tą padarė pareiškimą, kad Jungtinių Tautų jėgos Korėjoje turi laimėti, kitaip pasaulis susilauks didelių nelaimių. Eisenhower sako, kad Amerika ir kiti Jungtinių Tautų nariai turi panaudot kiekvieną priemonę pergalės patikrinimui, ir užkirst kelią naujiems konfliktams. Generolas mano, kad mobilizacija turėtų būt pravesta tokioje formoje, kad ji patikrintų militarę pergalę Korėjoj ir suteiktų galimybes sulaikyt panašius militarinius konfilktus kitose vietose. Anot Eisenhower, Korėjos konfliktas yra išmėginimas mūsų šalies ir Jungtinių Tautų noro ir pasiryžimo pasipriešint agresijai ir ją sustabdyt.

LIETUVIAI TAUTINIAME J.A.V. SKAUTŲ SĄSKRYDYJE

Šiemet JAV skautų palapinių miestas išdygo Pennsylvanijoj žaliuose Valley Forge kloniuose. Tai jau antra tautinė JAV skautų jamboree. Tikrai žavus ir savotiškas vaizdas. Kiek tik akis užmato, eilės tvarkingai surikiuotų įvairiaspalvių palapinių, apie kurias lyg milžiniškame skruzdėlyne triūsia netoli 50,000 sąskrydžio dalyvių. Atvykę ieškom mūsų skautukų. Nelengva surasti tarpe kaip miškas kylančių į padangę vėliavų mūsų trispalvę. Pagaliau, policijos pareigūno nurodyti, randame mūsiškius pačioj pamiškėj, stovyklos pakrašty. Kaip jau mūsų skautai Lietuvos stovyklose buvo pratę, ir čia viskas pavyzdingai sutvarkyta. Rajonas aptvertas gražia tvorele, o įėjimui padaryti paprasti, suraišioti iš šakų, bet skoningi skautiški vartai. Viršum jų užrašas "Lithuania". Rajono vidury vėliavos stiebas, o prieš ją gražiai šakutėmis papuoštas ir akmenukais apdėliotas lietuviškas kryžius. Prie kryžiaus vainikas ir lenta su užrašu: "In memory of Lithuanian scouts killed by communists". Šį vainiką atvežė Amerikos skautai pagerbdami lietuvius skautus, žuvusius nuo raudonojo teroro. Puslankiu sustatytos palapinės, kurių vienoj įrengta parodėlė: lėlės tautiniais rūbais, mediniai kryžiai, tautiniai audiniai, skautiška literatūra bei knygos apie komunizmo siautėjimą Lietuvoje. Lankytojai plaukia be pertraukos. Ne tik skautai, bet ir tūkstančiai svečių, atvykusių iš visų Amerikos kampų į šį sąskrydį. Visi gėrisi mūsų skautų skoninga, bene originaliausiai įrengta stovykla. Gėrisi ir drauge reiškia užuojautą, kad mūsų tėvynė vis dar raudonųjų pančiuose. Lietuviai mielai visiems aiškina parodėlės eksponatus bei komunizmo įvykdytus Lietuvoje žiaurumus liudijančias nuotraukas. Svečiai renka autografus, fotografuoja, kiti vėl prašo bent akmenuko, gulinčio po kryžiumi, prisiminimui. Kadangi pasitaikė mums paskutinė sąskrydžio diena, vakare dalyvaujame oficialiame jamboree uždaryme. Milžiniškas amfiteatras prisipildo sausakimšai skautų bei svečių. Prieky milžiniška estrada, ant jos žemės rutulys ir užrašas: "Strenghten Freedom". Tai reikšmingi žodžiai istoriniame klonyje, nes jau čia už laisvę žuvo daugiau kaip 3000 JAV karių kovoje su anglais 18 amžiaus pabaigoj. Tie žodžiai įgauna šiandien dar gilesnę prasmę, kai kruvini komunizmo nagai siekia draskyti ir šią laisvės šalį. Per milžiniškus garsiakalbius paskelbiamos sąskrydyje dalyvaujančios tautybės. Tarpe "Great European countries" nuskamba ir Lietuvos vardas. Jį palydi gausūs plojimai. Lietuviai vienintėliai sąskrydyje atstovauja pavergtas tautas. Iš eilės seka aukštų valdžios bei sąskrydžio pareigūnų kalbos ir pritaikinta programa, kurioje dalyvauja ir lietuvių vienetas. Pasibaigus oficialioms stovyklos uždarymo iškilmėms, grįžtame prie savo palapinių. Jos ir vėl apgultos naujų svečių. Tai paskutinis vakaras, nes rytoj mūsų skautai vėl grįš į fabrikus, gyvu žodžiu perdavę tūkstančiams Lietuvos kančią.

Baigiant norėtųsi pastebėti, kad mūsų skautai atliko didelį tautinį darbą. Tik jis būtų dar pilniau pavykęs, jei skautų vadovybė būtų parūpinusi pakankamai propagandinės spaudos, skelbiančios Lietuvos tragediją.

Vytis

BALF PIRMININKAS ROMOJE

1950 m. liepos 4 d. BALF pirmininkui kan. prof. Končiui Vatikane suteikta audiencija pas Šv. Tėvą per Jo sekretorių Mons. C. B. Montini. Audiencija tęsėsi 30 minučių. Vatikane lankymosi proga, BALF pirmininkas kalbėjo per radijo liepos 2 d. Kan. prof. Končius už Šv. Tėvo ir Vatikano palankumą lietuvių tautai, už lietuvių kalba transliacijas iš Vatikano radijo stoties, nuoširdžiai padėkojo.

Pareiškęs savo džiaugsmą už dvasinę globą, kan. prof. Končius prie Mons. Montini Jo Šventenybei Pijui XII įteikė pranešimą apie BALF, jo ir Amerikos lietuvių darbuotę. To pranešimo Šv. Tėvas pageidavo kan. prof. Končiui suteiktoje asmeniškoje audiencijoje Šv. Petro dienoje.

Pranešime trumpai atžymėta BALF organizacinė veikla, nurodyta lietuvių tremtinių emigracija, nuveiktieji darbai šalpos srityje ir paliestas "kietojo branduolio" tremtinių klausimas. Gale pranešimo BALF pirmininkas Šv. Tėvą prašo suteikti palaiminimą visiems BALF bendradarbiaujantiems šalpos darbe, visiems Amerikos lietuviams ir tremtiniams ir bendrai visiems emigrantams.

Mons. G. B. Montini, Šv. Tėvo vardu ta proga BALF pirmininką kan. prof. Končių apdovanojo įvairiomis religinio pobūdžio Jo Šventenybės palaimintomis dovanėlėmis, perduoti pasižymėjusiems sunkioje darbuotėje bendradarbiams.

BALF Europoje

KRUVINOS RIAUŠĖS BELGIJOJ

BRUSELIS. — Liepos 28-tą sugrįžusio sostan karaliaus Leopoldo III-jo priešai sukėlė dideles riaušes. Sufanatizuotos minios atakavo gatvekarius, busus, krautuves ir įstaigas operuojančias neatsižiūrint paskelbto generalinio streiko.

Tvarkos palaikymui, vyriausybė iššaukė kariuomenę.

Karalius Leopoldas sutiko tartis su opozicijos vadais, kurie reikalauja jo abdikacijos. Opozicija kaltina karalių, kad jis karo laiku pergreit pasidavė naciams.

SUNKI LIETUVIŲ DŽIOVININKŲ BŪKLĖ VOKIETIJOJE

Rašo KAN. PROF. J. B. KONČIUS

1950 m. birželio 20 d. lankiau, lydimas įgaliotinio J. Valaičio ir Iz. Rugieniaus, Gauting džiovininkų sanatorijoje lietuvius ligonius. Jiems perdaviau Amerikos lietuvių linkėjimus greit pasveikti ir pareiškiau užuojautą. Asmeniškai besikalbėdamas pajaučiau jų tragišką būklę ir pastebėjau tą dėkingumą už jiems BALF teikiamą pagalbą. Palinkėjau Dievo palaimos, pažadėjau pagelbėti kreipdamasis į lietuvių visuomenę Amerikoje bei į Amerikos valdžios organus, prašydamas tos pagalbos daugiau..

Susidaro graudus įspūdis žiūrint į tuos, daugumoje jaunus, lietuvius, nors gana gražiai BALF dovanotais rūbais apsirengusius, bet, *dėl baisių karo pergyvenimų, bado ir vargų, netekusius sveikatos, nusivylusiu gyvenimu.* Didesnė jų dalis čia gyvena jau 4-5 metai.

Dauguma jų neturi giminių, neturi kas jais rūpinasi ir *vienintelė jų viltis yra BALF, kuris jų nepamiršta.*

Visi jie nusiskundžia nepakankamu IRO maisto daviniu.

Tokiu maistu misdami, džiovininkai, aišku, ne tik negali pasveikti, bet, anot pačių ligonių, to maisto vos tik pakanka gyvybei palaikyti.

Geresnių vaistų ligoniai sanatorijoje irgi negauna, o pirktis savo—nėra išteklių.

Ligoniai prašo, kad prie gaunamo BALF priedinio maisto, jie dar būtų šelpiami ir pinigais, kad tuo būdu galėtų nusipirkti bent kiek vaistų bei šviežesnio maisto produktų.

Įtempta pasaulio politinė padėtis irgi, neabejojamai, atsiliepia į ligonių sveikatingumą. *Visi trokšta greičiau išemigruoti, visi prašo daugiau pagalbos, kad, anot jų, bent numirti būtų leista pas savo tautiečius Amerikoj ir maldauja nepalikti jų be globos.*

Keletas iš jų išvyks į Švediją, keletas į Airiją, bet didelė dauguma liks čia—Vokietijoje.

Mes privalome jausti pareigą padėti ir džiovininkus gelbėti, todėl kviečiu visus Amerikos lietuvius remti BALF, kad bendromis jėgomis galėtume džiovininkus efektingiau šelpti.

Gausūs ir graudūs, kasdien gaunami BALF centre Europoje jų padėkos laiškai skirti Amerikos lietuviams, įrodo jų gilų padėkos jausmą ir pasitikėjimą savo, BALF ir Amerikos lietuvių gailestingumu.

BALF PIRMININKAS AUSTRIJOJE

1950 m. liepos 9 d. kan. prof. Končius, su J. E. vysk. V. Brizgiu ir BALF įgaliotiniu Austrijai kun. K. Razminu lankėsi pas Linz (ant Dunojaus) lietuvius tremtinius. YMCA salėje susirinkusiems lietuviams BALF pirmininkas paaiškino naują U. S. emigracijos įstatymą bei atsakė į eilę klausimų.

Linz lietuviai tremtiniai nuo š. m. liepos 1 d. perduoti Austrų ūkiui ir nusiskundė, kad maitinimas žymiai pablogėjęs. Tuo atžvilgiu prie Salzburg, Glasenbach'e esantieji lietuviai pareiškė, kad jiems kaip tik maistas dabar pagerėjo. Tuo reikalu BALF pirmininkas paprašė įteikti IRO ir dabartinio Austrų maisto davinio palyginimo lentelę.

Užkliuvusiųjų bylų reikalu kan. prof. Končiui buvo įteiktos reikalingos žinios, tokiems asmenims pagelbėti DP Komisijoj Frankfurte.

Linz'e esančiųjų apie 80 lietuvių vardu kan. prof. J. B. Končiui pareikšti nuoširdūs linkėjimai ir įteikta dovanėlių. Tremtiniai labai prašė užtarimo ir pagalbos juos iš rusų pasienio kuo greičiausiai išgabenti.

Tos pat dienos vakare BALF pirmininkas nuvyko į Salzburg Glasenbach stovyklą. Čia dar tebėra neturinčių garantijų ir užkliuvusių lietuvių apie 50. Viso lietuvių tremtinių išsklaidytų po US, Britų ir Prancūzų zonas Austrijoje yra apie 300.

1950 m. liepos 10 d. kan. Končius apsilankė NCWC, kur kalbėjosi įvairiais klausimais su Miss M. Mores. Pažadėjo jai įteikti visų 300 lietuvių pilną sąrašą su adresais. NCWC iš savo pusės pažadėjo lietuviams tremtiniams visokeriopą pagelbą.

Kan. Končius įteikė eilės lietuvių studentų bebaigiančių mokslą Austrijoj sąrašą, kad jiems suteiktų šalpos ir visaip pagelbėtų.

Dėl tremtinių perkėlimo į Vokietiją Miss Mores apgailestavo, kad tuo reikalu daryti žygiai likę be pasėkų, nes Vokietijos valdžia nenorinti tremtinių daugiau įsileisti, nes turinti apie 8 milijonus vokiečių DP. Pažadėjo šį klausimą iškelti Vokietijoje karo ir civilinėse USA įstaigose.

Linz lietuvių iškėlimo iš pasienio klausimu BALF pirmininkas tarėsi IRO įstaigose ir pažadėjo surasti jiems patalpas perkelti.

Iš viso šalpos organizacijų padėtis Austrijoje yra sunkesnė, negu Vokietijoj.

Pirmininkas iškovojo teisę BALF tarnautojams Austrijoj, kad susisiekimui kelionės išlaidas apmokėtų IRO.

BALF Europoje

PERŠA EISENHOWERĮ APSAUGOS VADU

Chicago, Ill. — Liepos 30-tą Navy Club of America komandierius dr. Royal J. Mashek, veteranų grupės vardu padarė pareiškimą, kuriame reikalauja, kad buvęs antrojo pasaulinio karo alijantų ginkluotų jėgų komandierius generolas Dwight D. Eisenhower užimtų US apsaugos sekretoriaus vietą. Laivyno veteranai sako, kad gen. Eisenhower turi pilniausią visų žmonių pasitikėjimą.

KLAIDOS ATITAISYMAS

"Garso" Nr. 30-tame (liepos 27 laidoje) tilpo pranešimas apie 57-tame seime įsteigtą Lietuvos Laisvės Fondą ir kad ten pat sukelta apie 80 dolerių. Tikrumoje gi sukelta visas šimtas dolerių, nes Susivienijimo sekret. V. T. Kvetkas kolektos laiku padarė pažadą pridėt visą sumą, kiek reiks, kad sudaryt fondo pradžiai visą šimtą dolerių.

Spalių 9 d. 1920 m. Želigovskio vedami lenkai užgrobė Vilnių.

VISI RENGKITĖS Į METINĮ LRKSA 4-TOS PENNA APSKRITIES IŠVAŽIAVIMĄ

Šiemetinis LRKSA 4-tos Penna apskrities išvažiavimas įvyks sekmadienį, rugpiūčio 13-tą, Rocky Glen parke.

Rengėjai turės refrešmentų standas, prie kurių šeimynos, giminės ir pažystami galės nuramint alkį ir troškulį ir maloniai praleisti laiką. Išanksto praneškite savo draugams, kad atvyktų į šį išvažiavimą pasimatymui.

Privažiavimas iš Scrantų ir iš visų Wyoming Klonio kolonijų yra patogus. Kurie neturite savo mašinų, naudokitės Laurel linijos traukinėliais.

Įžanga į parką veltui.

ŠĮ KARTĄ 43!

265-TOJI KUOPA, DETROIT, MICHIGAN, NESULAIKOMAI ŽYGIUOJA PIRMYN!

Pereitą savaitę Susivienijimo centras įregistravo šiuos naujus narius:

265	kp.	Detroit, Mich.—Anužis, Aušra Ona (Juv.	Jankauskas
265	"	Detroit, Mich.—Gilvydis, Antanas (Juv.)	"
265	"	Detroit, Mich.—Staniulis, Aras Jurgis (Juv.)	"
265	"	Detroit, Mich.—Staniulis, Gina Teresė (Juv.) ...	"
265	"	Detroit, Mich.—Bertašius, Romas (Juv.)	"
265	"	Detroit, Mich.—Jankauskas, Kazimieras	"
265	"	Detroit, Mich.—Paulikas, Elena	"
265	"	Detroit, Mich.—Gilvydis, Jaunutis	"
265	"	Detroit, Mich.—Gilvydis, Algimantas	"
265	"	Detroit, Mich.—Gilvydis, Mindaugas	"
265	"	Detroit, Mich.—Heiningas, Leopoldas Kazimieras	"
265	"	Detroit, Mich.—Heiningas Paulina	"
265	"	Detroit, Mich.—Staniulis, Česlovas	"
265	"	Detroit, Mich.—Šimoliūnas, Saulius	"
265	"	Detroit, Mich.—Šimoliūnas, Algimantas	"
265	"	Detroit, Mich.—Kirvelaitis, Konstancija	"
265	"	Detroit, Mich.—Kirvelaitis, Justinas	"
265	"	Detroit, Mich.—Kirvelaitis, Juozas	"
265	"	Detroit, Mich.—Gilvydis, Elena	"
265	"	Detroit, Mich.—Bertašius, Jadvyga	"
265	"	Detroit, Mich.—Bauža, Sofija Anastazija	"
265	"	Detroit, Mich.—Bauža, Nijolė Helena	"
265	"	Detroit, Mich.—Jankauskas, Marija	"
265	"	Detroit, Mich.—Jankauskas, Kazimieras (Juv. ..	"
103	"	Rochester, N. Y.—Mackevičius, Feliksas	Bajerčius
103	"	Rochester, N. Y.—Polinauskas, Malija	"
103	"	Rochester, N. Y.—Reinikis, Adolfas	"
103	"	Rochester, N. Y.—Kilčiauskas, Jonas	"
103	"	Rochester, N. Y.—Mackevičius, Jadvyga	"
103	"	Rochester, N. Y.—Mackevičius, Eleonora (Juv.)	"
103	"	Rochester, N. Y.—Mackevičius, Antanas (Juv.) ..	"
270	"	Binghamton, N. Y.—Rekašius, Jurgis	"
109	"	New Britain, Conn.—Marijošius, Kotryna	Giedraitis
89	"	Hartford, Conn.—Valavičius, Arūnas (Juv.)	"
89	"	Hartford, Conn.—Moncevičiūtė, Audronė (Juv.)	"
8	"	Cleveland, Ohio—Balasevičius, Marija	Montvila
8	"	Cleveland, Ohio—Balasevičius, Antanas	"
8	"	Cleveland, Ohio—Radvilavičienė, Stasė	"
8	"	Cleveland, Ohio—Radvilavičius Feliksas	"
8	"	Cleveland, Ohio—Balasevičius, Gracyas Antanas	"
222	"	Wilkes-Barre, Pa.—Skirgaudas, Ignas	Zujus
222	"	Wilkes-Barre, Pa.—Skirgaudienė, Janė	"
31	"	Mahanoy City, Pa.—Kubert, Rita	Karašauskas

Imant paskirom kuopom, naujų narių gavo: 265 kuopa, Detroit, Michigan—24; 103 kuopa, Rochester, N. Y.—7; 8 kuopa, Cleveland, Ohio—5. 89 ir 222 kp. po 2; 270, 109 ir 31 kuopos—po 1.

Organizatoriaus Leonardo Jankausko kreditui priklauso 24 nauji nariai; dr. J. Bajerčiaus—8; J. Montvilos—5; J. L. Giedraičio—3; Mato Zujaus—2 ir P. J. Karašausko—1.

Kol kas 265 kuopa eina nesulaikomai. Tai organizatoriaus L. Jankausko ir jo bičiulių nuopelnas. Ar ilgai 265 kuopa išlaikys pirmenybę—parodys netolima ateitis. Turime žinių, kad kitos kuopos ir organizatoriai rengia siurpryzus. Bet iki neperšoks per grabę—nesakysim op! Skaitlinės stipriau kalba už žodžius. Tadgi leisime kalbėt skaitlinėms.

NUMIRĖ KUN. PETRAS LAPELIS

Kun. A. Mičiūnas telegrama pranešė "Garso" redakcijai, kad sekmadienį, liepos 30-tą, 6:05 P. M., Šv. Kryžiaus ligoninėje, Chicagoje, numirė kun. Petras Lapelis.

Laidotuvės įvyksta ketvirtadienį, rugpiūčio 3-čią.

Kun. Petras Lapelis yra buvęs Roseland Visų Šventų parapijos klebonu. Vėliau buvo išvykęs į Lietuvą ir kurį laiką mokytojavo Švėkšnos gimnazijoje. Jis pergyveno pirmąją bolševikų ir nacių okupacijas. Kaip tūkstančiai kitų Lietuvos patrijotų, taip ir kun. P. Lapelis, artėjant antrajai raudonųjų okupacijai, pasitraukė į vakarų Europą, o iš ten atvyko Amerikon.

Velionis buvo gabus laikraštininkas. Dar lankydamas seminariją aktyviai dalyvavo Amerikos lietuvių moksleivių judėjime ir buvo "Moksleivio" redaktorium. Plačiau apie velionio gyvenimą, veiklą ir nuopelnus paduosime kitame numeryje.

Kun. P. Lapelio giminėms ir artimiesiems pareiškiame giliausią užuojautą!

LĖKTUVO NELAIMĖJE ŽUVO 49 ASMENYS

Rio de Janeiro.—Liepos 28-tą Ponair Do Brazil lėktuvo katastrofoj, įvykusioj Porto Alegre apielinkėje žuvo 49 asmenys.

Tarp žuvusių randasi vienas amerikietis, Atlantic Refining kompanijos agentas Ralph Motley, 48 metų, iš Richmond, Ind.

Lėktuvas skrido iš Rio de Janeiro. Artinantis prie Porto Alegre, lėktuvas susidūrė su blogomis oro sąlygomis, virš valandos kovojo su kliūtimis iki pataikė į uolą ir sudužo.

Warren, Pa.—Liepos 28-tą lėktuvo nelaimėje žuvo dirbtuvės savininkas Henry Miller, 47 metų, iš Hailiburton Ontario, Canada.

RUGPIŪČIO MĖNESĮ ŠEŠTADIENIAIS LRKSA CENTRO OFISAS BUS UŽDARYTAS

Visą rugpiūčio mėnesį šeštadieniais Susivienijimo centro ofisas bus uždarytas. Nei asmeniai, nei telefonais šeštadieniais prašome nesikreipti. Kaip kitų įstaigų tarnautojai, taip ir Susivienijimo gauna reikalingas atostogas.

V. T. KVETKAS, Sekretorius

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYMO AMERIKOJE
OFICIALIS ORGANAS

GARSAS

Išeina ketvirtadieniais Redaguoja MATAS ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Jung. Am. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.50
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00. Foreign countries $3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

12,000 KUNIGŲ KANKINIŲ

Liepos 27-tą Vatikano radio paskelbė šiurpulingų žinių apie tikinčiųjų, ypatingai dvasiškijos padėtį komunistų kontroliuojamose šalyse.

Vatikano žiniomis, komunistai yra nužudę, įkalinę arba ištrėmę apie 12,000 katalikų kunigų. Vien tik Ukrajinoje nuo 1945 metų virš 3,600 kunigų yra nužudytų, 1,000 bažnyčių ir koplyčių yra uždarytų, arba sulygintų su žeme. Lietuvoj, Latvijoj ir Estijoj nužudytų ir įkalintų kunigų skaičius siekia 1,000. Lenkijoj apie 1,100 kunigų yra ištremtų, daugumoj į Sibirą. Čekoslovakijoj 300 vienuolių kunigų yra įkalintų, daugybės kunigų likimas nežinomas. Vengrijoj apie 1,000 kunigų ir vienuolių yra įkalintų; 538 yra nužudyti arba išdeportuoti. Rumunijoj virš 700 kunigų yra kritusių religinio persekiojimo aukomis. Bulgarijoje apie 120 kunigų yra areštuotų ar ištremtų. Jugoslavijoje, kuri save laiko nepriklausma nuo Maskvos dominacijos, vienok turi komunistinį režimą, 1954 kunigai yra sulikviduoti—nužudyti, įkalinti arba išdeportuoti, tuo tarpu kiti 400 kunigų surado prieglaudą užsienyje. Albanijoj 715 kunigų, įnimant visus šalies vyskupus, yra pašalinti iš savo vietų.

Paskutiniu laiku Čekoslovakijos raudonieji vėl sustiprino propagandą ir atakas prieš arkivyskupą Beran. Jie kaltina arkivyskupą Beran valstybės išdavimu. Panašiai buvo apkaltintas Vengrijos primatas kardinolas Mindszenty ir pasmerktas viso amžiaus kalėjimu; taipgi panašiai buvo apkaltintas Jugoslavijos katalikų vadas arkivyskupas Stepinac ir nubaustas 15 metų kalėjimo.

Komunistai atlikdami tokius bažnyčių griovimo, kunigų ir tikinčiųjų žudymo aktus visose šalyse per savo agentus ir bendrakeleivius varo kuo smarkiausią propagandą neva už taiką ir renka parašus po peticija reikalaujančia likviduoti atominę bombą, kaip ginklą. Komunistai giriasi, kad po taikos peticijomis jie turi surinkę šimtus milijonų parašų, tuo tarpu nei viena kita šalis taip smarkiai nesiginkluoja ir nelaiko tiek kareivių po ginklu, kaip pačių komunistų kontroliuojama Rusija ir jos satelitai.

MILITARINĖS TARNYBOS AKTAS IR TREMTINIAI

Pennsylvanijos valstijos tremtinių komiteto (State Displaced Persons Commission) sekretorius F. K. Boal pataria ir ragina visus tremtinius vyrus nuo 18 iki 26 metų amžiaus registruotis lokalinėse naujokų ėmimo įstaigose. Boal pranešimu, Pennsylvanijos valstijoj registruotų tremtinių yra apie 1,100. Naujas militarinės tarnybos įstatymas (Selective Service Law) taipgi reikalauja, kad užsiregistruotų visi vyrai sulaukę 18 metų amžiaus 5-kių dienų laikotarpy po 18-jo gimtadienio.

Reikia pastebėti, kad užsiregistravę tremtiniai įgyja labai vertingą dokumentą. Registracijos kortelė yra viena iš geriausių formų indentifikacijai kontaktuose su vyriausybės oficialais, pareigūnais, su viešomis ir privatinėmis agentūromis.

Militarinės tarnystės aktas duoda svetimšaliams paliuosavimą, kuomet išpildoma formalė aplikacija. Vienok asmenys, kurie reikalauja tokio paliuosavimo, užkerta sau kelią įgyti šis šalies pilietystę. Taigi, pirm reikalaujant tokio paliuosavimo reikėtų gerai apsisvarstyti.

Tremtiniai yra lojalūs Jungtinėms Amerikos Valstybėms, kurios mielai suteikė savo prieglaudą ir protekciją. Tremtiniai iš savo pusės stengiasi parodyt dėkingumą ir kiek mums yra žinoma noriai registruojasi naujokų ėmimo punktuose. Garbė yra tarnauti po didžiosios demokratijos vėliava, kovojančios ne tik už savo šalies žmonių laisvę ir gerovę, bet ir už kitų tautų. Pasidėkojant Jungtinių Amerikos Valstybių pastangoms ir pasiaukojimams daugelis tautų šiandien džiaugiasi laisve ir nepriklausomybe. Daugelis iš jų labai gerai žino, ką reiškia netekti laisvės ir nepriklausomybės, nes yra pergyvenę ašies valstybių okupacijas su visais jų žiaurumais.

Pasauly dabar siaučia dar vienas, bet pats aršiausias agresorius—Sovietinė Rusija. Šio agresoriaus nasruose randasi ir mūsų senoji tėvynė Lietuva. Raudonasis agresorius be atodairos naikina ir silpnina mūsų ir kitas pavergtas tautas. Vis dėlto išlaisvinimo valanda anksčiau ar vėliau ateis. Kautynės Korėjoje yra įžanga į didžiąją kovą, kuri prives prie pavergtų tautų išlaisvinimo. Šioje didžioje kovoje Jungtinės Amerikos Valstybės užima vadovaujančią vietą. Tadgi remkime šios šalies pastangas visomis mūsų išgalėmis.

Raudonieji agresoriai neša pavergtiems vargą, skurdą, kančias ir belaikę mirtį. Laikas laisvę mylintiems žmonėms susiprasti ir sudaryti frontą raudonojo agresoriaus atrėmimui ir sunaikinimui.

TIKROJI AMERIKOS MISIJA— LAISVĖ IR APSAUGA

BERNARD M. BARUCH

(Iš jo kalbų Washington University ir City College, New York. Vienas iš serijos straipsnių apie gyvenimą Amerikoje, kuriuos rašo žymiausi amerikiečiai, sąryšyje su "Laiškai iš Amerikos" judėjimu.)

Amerikiečiai, kurie rašo savo giminėms ir draugams užsienyje, turėtų atsiminti žodžius italų patrioto, Giusseppe Mazzini, kuris vieną kartą pasakė:—"idėjos yra pasaulio kariautojai!"

Nei jokia Geležinė Uždanga negali būti nuleista prieš idėjas. Nei šautuvai, nei lėktuvai gali užgesinti mintį. Per savo idėjų stiprybę, asmuo yra saugotojas savo gyvasties ir jo draugų laisvės. Tie, kurie sumažina arba sunaikina tą laisvę yra jo priešai. Mes galime sustiprinti laisvę pabrėždami idėjas, kuriomis ji pagrįsta. Vienas iš šių būdų yra laiškais savo draugams ir giminėms užsienyje.

Ne stiprybė, bet silpnumas sukūrė autokratiją ir eligarkiją pasaulyje. Žmogaus silpnumas, dėl stokos tinkamos apšvietos ir neturėjimo tvirtų moralinių principų, įvykdė, per nacius, baisiausią karą, kurį pasaulis bet kada matė. Dabar, per komunistus, jis įvedė šaltąjį karą, kuris ardo mūsų gyvenimą.

Despotizmas visada yra agresyvus; demokratija retai. Tai yra biologiškas skirtumas tarp Rusijos ir Vokietijos. Tai yra skirtumas tarp Hitlerio Vokietijos ir mūsų.

Stebėkite šį faktą, Kaizeris, Hitleris, Mussolini ir Japonija buvo despotai ir visi mezgė nesusipratimus ir buvo taikos naikintojai. Naturalus įstatymas operuoja Rusijoj. Vėl despotizmas bandė valdyti arba sunaikinti visą pasaulį,

Mūsų stiprybė pasikeitė. Šiandien ją visi jaučia. Mūsų visų įsitikinimas yra gyventi kartu laisvėje ir taikoje.

Laisvė, kaip mes ją suprantame, duoda visiems piliečiams teisę turėti savo nuomones. "Laisvai ieškoti teisybės ir ją perduoti" yra principas, kurį neseniai American Association of University Professors priėmė. Tikiu visa širdimi, kad Amerika, su mažai išimčių, prisilaikė prie šios taisyklės. Ar kokis nors komunistas ar komunistų rėmėjas drįsta sakyti, kad taip yra Rusijoj?

Aš įsitikinęs, kad demokratija reiškia, virš visko, teisę pasipriešinti. Tai mano politinio gyvenimo idealas. Laisvai pasipriešinti, laisvai pakritikuoti. Tokiu būdu mes išvengiame jėgą, kuri ardo ir naikina. Kiekvienas iš mūsų gali išreikšti savo nuomonę kaip nori. Mėgstame pagyrimų, bet kritika svarbesnė, ir kada teisinga, tik sustiprina mūsų poziciją.

Nepaisant kritikos ir nuomonių skirtumo mūsų politikoje, mūsų šventa pareiga tikėti į mūsų valdžios formą, jos konstituciją ir jos įstaigas. Kol mes pasiliksime laisvi žmonės, save valdantieji, mums viskas bus galima per apšvietą, per geresnius gyvenimo standardus ir geresniu supratimu viens kito.

Mes tikime į demokratiją. Demokratijoj randasi visi mūsų praeities siekimai ir tikslai. Bet negana tik gyventi demokratijoj. Kiekvienas turi įgyvendinti demokratiją. Mes turime išaiškinti demokratiją užsienyje. Svetimos kilmės amerikiečiai gali prie to žymiai prisidėti laiškuose savo giminėms ir draugams užsienyje.

Jeigu mes tikėsime į pagrindinius principus, ši šalis atneš pasauliui taiką, ne karą ir neapykantą. Amerikos tikroji misija yra laisvė, viltis ir saugumas visiems.

C. C.

GEDULINGOJO DEŠIMTMEČIO MINĖJIMAS ARGENTINOJE

BUENOS Aires.—Lietuvai Išlaisvinti Centro pastangomis suruoštas Lietuvos okupacijos dešimtmečio ir devynerių metų genocido minėjimas Argentinos lietuvių kolonijoje praėjo reikšmingai ir įspūdingai.

Radijo pusvalandis "Lietuvos Aidai" birželio 18 d. skyrė pritaikintą programą su vedėjo C. Jukневičiaus kalba apie mūsų tautai tragingąjį dešimtmetį.

Tą pačią dieną Aušros Vartų bažnyčioje atlaikytos specialios pamaldos, kurių metu arti altoriaus buvo iškabinta gedulo kaspinu perjuosta didžiulė trispalvė. Kun. P. Garšva pasakė turiningą pamokslą apie siaubingąjį žmonijos priešą—bedieviškąjį komunizmą. Pamaldose dalyvavo uniformuoti ir su savo vėliava lietuviai skautai. Mišias laikė kun. J. Jakaitis, marijonų vyresnysis.

Visuomeninis minėjimas įvyko vakare lietuvių salėje, perpildytoje patriotinės publikos. Vėl lietuvių skautų garbės sargyba prie Lietuvos ir Argentinos vėliavų, o Šv. Cecilijos choras, V. Rymavičiui vadovaujant, šauniai sugieda mūsų ir argentiniečių himnus ir keletą rinktinių dainų. Po LICA pirmininko Ig. Pad. vedėjas C. Jukневičius pristato papasakoti savo įspūdžius-atsiminimus iš pirmosios sovietinės okupacijos agr. A. Šantarą.

Tremtinė Paliulionytė deklamuoja Brazdžionio poeziją, pianistas A. Kuprevičius su giliu jausmu paskambina Šopeno "Gedulo maršą". Ilgą ir temperamentingą kalbą pasako parlamentaras Fr. L. Bertran, įžymus lietuvių draugas. Jis ypač pabrėžė katalikybės svarbą kovoje su viso demokratinio ir krikščioniškojo pasaulio priešu—bolševizmu. Daug kartų publikos karštais plojimais pertrauktą savo kalbą aukštasis svečias baigė linkėjimu Lietuvai kuo greičiausiai atgauti laisvę ir gerovę.

Apie tragiškuosius birželio įvykius prieš dešimtmetį Lietuvoje, apie genocidą, apie vergų stovyklas Sibire ir mūsų tautos išsivadavimo viltis žodį tarė svečias iš Montevideo, K. Čibiras. Jo mintys, suglaustos rezoliucijon ispanų kalba, buvo plačiai perduotos argentiniečių spaudai. Toks dienraštis, kaip LA PRENSA rašė: "Vakar buvo aktas už Lietuvos išlaisvinimą". Plačiau kronikoje aprašęs patį minėjimą, šis laikraštis ištisai pacitavo tas rezoliucijos dalis, kur konstatuojama dabartinė padėtis Lietuvoje, protestuojama dėl trėmimų ir ūkių naikinimo, reikalaujama, kad raudonoji armija ir žiaurioji okupantų policija būtų iš Baltijos valstybių atitraukta, o gyventojams leista apsispręsti laisvais rinkimais pagal Atlanto Chartos principus.

Gedulingasis minėjimas baigtas p. Gilvydžio paskolintomis filmomis su nepriklausomos Lietuvos vaizdais ir vėliau su bolševikinėmis žiaurybėmis.

L.

MARIANAPOLIO VIDURINĖ MOKYKLA BERNIUKAMS
THOMPSON, CONNECTICUT

Vedama Tėvų Marijonų lietuviškoje aplinkumoje. Priimami baigę pradines mokyklas. Mokykla yra valdžios pripažinta. Baigę šią mokyklą su gerais pažymiais, gali įstoti į bet kurią kolegiją.

Randasi gražioj vietoj. Įvairių rūšių sportas.

Kreiptis į raštvedį: REGISTRAR, Marianapolis Preparatory School, Thompson, Connecticut.

DETROITIEČIAI NORI SURENGTI "TAG DAY"

Nenuilstama darbuotoja, Detroit'o BALF'o 76-tojo skyriaus pirmininkė Elžbieta Paurazienė, nors ir būdama atostogose, tačiau nepamiršta BALF'o reikalų ir sielojasi, kaip galima būtų geriau pagelbėti mūsų tautiečiams, kurie dėl ligos bei senatvės negali išemigruoti ir lieka toliau vargti Europos stovyklose.

Jos rūpesčiu verbuojami nauji nariai prie BALF'o organizacijos, kad didesnėmis jėgomis daugiau būtų galima nuveikti.

Be gegužinių ir dainos bei šokių vakarų, numatytų įvykdyti labdaros tikslams, 76-as BALF skyrius planuoja surengti rugsėjo pabaigoje "Tag Day", kad parinkti lėšų kilniems šalpos reikalams. Tikimės, kad Detroito lietuviai, tiek seniau gyvenantieji, tiek naujakūriai uoliai ir ryžtingai pademonstruos savo jėgas su rinkliavos dėžutėmis Detroito gatvėse.

BALF Centras

ŠV. PRANCIŠKAUS VIENUOLYNO VADOVYBĖ

Sekmadienį, liepos 16 d., 1950 m., Šv. Pranciškaus Vienuolyne įvyko rinkimai Generalinės Viršininkės ir jos padėjėjų.

Buvo išrinktos: Motina Generalė—Motina M. Loyola; asistente—Motina M. Dovyda; padėjėjos—Seselė M. Gabrielė, Motina M. Aloyza, Seselė M. Paulina, Motina M. Baptista.

Lai Šventosios Dvasios lydimos šios Seselės teikia savo patarnavimus vienuolyno naudai, Dievo garbei, tėvynės ir lietuvybės gerovei.

Linkime Motinai M. Loyolai Dievo palaimos visiems jos vadovavimo metams.

PASIDAIRIUS PO PHILADELPHIA

Kaip apskaičiuojama, Philadelphijoj ir jos apielinkėse yra apsigyvenusių suvirš 40,000 lietuvių. Čia gyvuoja net 4-rios LRKSA kuopos.

Kaip pasirodo iš viso veikimo, tai stipriausia laikosi ir veikia 10-ji kuopa gyvuojanti Šv. Kazimiero parapijoje. Ji reguliariai laiko susirinkimus, siunčia savo atstovus į organizacijos seimus ir gyvai seka visą veikimą. Ir į 57 seimą pasiuntė net du atstovu.

Ar ne būtų laikas visoms vietinėms kuopoms gyviau sukrusti, išplėsti veikimą. Dirva čia yra labai plati. Čia yra apščiai senai apsigyvenusių ir naujai atvykusių lietuvių. Pravartu būtų sudaryti vietinių kuopų apskritį. Įdomu, ką apie tai mano kiti nariai?

Philadelphietis

DAR DU KREMLIAUS AGENTAI PAKLIUVO

Cliftwood, N. J.—Liepos 29-tą autoritetai suėmė chemiką inžinierių Abraham Brotham, 37 metų, ir jo buvusią sekretorę Miriam Moscowitz, kuriuodu bendradarbiavo su Philadelphijoj suimtu ir prisipažinusiu prie šnipinėjimų Harry Gold. Brotham karo laiku tarnavo U. S. kariuomenėje aficieriaus laipsniu. Miss Moscowitz nuo 1942 iki 1944 darbavosi War Manpower Commission departamente. Harry Gold prisipažino, kad dar 1941 metais juodu su Brotham darbavosi Maskvos naudai išduodant svarbias paslaptis.

Spalių 1 d. 1885 m. Balbierišky gimė kun. prel. M. Krupavičius.

SAULĖS TEKĖJIMAS

Jau saulėtekis melsvas, spinduliais iškaišytas,
Tvinksta, rausta ir dega lyg kad veidas mergaičių,
Kad po langu sužvengia žirgas jų jaunikaičių.
Štai ir saulė jau teka. Sveikas, vasaros rytas!

Apsisupus puikiausiu rūbu aukso raudonu,
Saulė eina per dangų karalienės gražybe!
Žiedas lenkia jai galvą, paukščiai čiulba linksmybę;
Jiems ji šypsos, pridengus veidą muslinu plonu.

Būk pasveikinta saulė, žemei nešanti dieną!
Kam nebrangios auksinės tavo akys malonios?
Tavęs ilgis žolelė, rasa virkdai nevieną;

Marių stiklas atspindžia šviesų veidą valdonės;
Ant! iš džiaugsmo mat rausta girių dunkstanti siena . . .
Nuo tavęs slepia veidą vien tik baltosios ponios!

Maironis

TOLI, KUR DAUG ŽALIŲJŲ LIKO VASARŲ

Toli, kur daug žaliųjų liko vasarų,
Smūtkelių tėviškėj, dainų gimtinėje—
ten liko Mylimoji mano nepamainoma—
Ir atgarsys ir bildesys kiekviens čia mini ją.

Vaivorykščių ji skraistėm susisupusi,
vedžiojo po lankas, kur leipo tiek gėlių man.
Dangaus giesmių garsai sruveno Josios lūpose—
it kūdikį Ji vesdavo palaimos rūman.

Kai miglų ūkas tirpsta sąmonėj—
o! kiek vaizdų tų vasarų galulaukėj!
O! kiek namų, takelių, kuriuos vos bepameni—
po kojų griūna, iš kažin kur sulekia.

Ir išgirstų senus šventus linkėjimus—
išlydint Mylimos dainelę mažažodę;
— Keliauk, žaliųjų vasarų kerėjamas,
gimtoji saulė te kaimynuos kelią rodo.

Norėčiau Jai sušukt, tartum paukštelė kalinti,
arba kaip vergas stalo liekanomis penimas;
— Vežimą man grąžink, Jaunyste Visagalinti,
kurį man išplėšė kasdienis šis gyvenimas!

Kazys Inčiūra

37-SIS LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS ĮVYKS RUGSĖJO 7-10, CHICAGOJ

37-tasis Lietuvos Vyčių metinis seimas įvyks Chicagos mieste rugsėjo 7, 8, 9, ir 10-tą dienomis.

Lietuvos Vyčių Illinois-Indiana apskritis, seimo šeimininkai, turi viltis, kad šis seimas bus vienas iš didžiausių, įdomiausių ir maloniausių delegatams ir svečiams.

Seimo Dienotvarkė

Dienos:: rugsėjo 7, 8, 9, 10, 1950 m.

Vieta: Sherman viešbutyje, Clark ir Randolph gatviu, Chicago, Ill.

Registracijos duoklė $12.00 asmeniui.

Ketvirtadienį, rugsėjo 7-tą—susipažinimo vakaras—Liet. Vyčių Jaunimo Centre.

Šeštadienį, rugsėjo 9-tą—didysis šokis (Semi-Formal) Crystal Room, Sherman viešbuty.

Sekmadienį, rugsėjo 10-tą—vakarienė ir šokis—Ball Tabarin Room, Sherman viešbuty.

Bažnytinės apeigos—šv. Mišios kas rytą Šv. Jurgio bažnyčioje, 3230 South Lithuanica gatvė.

37-to seimo atminčiai išleisim knygą. Nuoširdžiai prašom mūsų geradarių bei kuopų prisidėti prie šios knygos išleidimo. Mes būsime dėkingi už jūsų paramą. Kainos yra: pilnas lapas $20.00, pusė lapo $10.00, ketvirtadalis lapo $5.00.

Savo sveikinimą galite siųsti tiesiog Mr. Andrew Yuknis, 9207 South Roman Ave., Evergreen Park, Illinois, prieš rugpiūčio 15-tą dieną.

Registracijos pirmininkė
Anne Shukes,
305 So. Kilpatrick Ave.,
Chicago, Illinois.

DIDŽIOJO NEW YORKO LIETUVIAI SURENGS "TAG DAY"

New Yorko ir apylinkių BALF apskrities pirmininkas Jonas Brundza šiomis dienomis buvo sukvietęs Didžiojo New York'o BALF'o skyrių atstovų pasitarimą, kuriame nutarta šiais metais surengti New Yorko mieste ir apylinkėse didelį lietuvių pasirodymą "Tag Day", vienkart pravedant rinkliavą aukų tiems mūsų ligoniams ir paliegėliams, kurie negalėjo, ne dėl jų kaltės, išvykti iš Europos.

Tai yra didelis darbas tinkamai pravesti tokią rinkliavą. Šiame darbe reikalingas kuo plačiausias mūsų visuomenės bendradarbiavimas ir uolus rėmimas. Todėl numatoma įsteigti platų "Tag Day" komitetą, kviečiant atstovus ne tik iš BALF'o skyrių, bet visų kitų lietuvių organizacijų.

Paskutinį kartą New York'o lietuviai buvo surengę "Tag Day" 1947 m., tai tikimės, po trejų metų pertraukos, vėl gausiai pasirodyti visose gatvėse su aukų dėžutėmis. Čia labai svarbu turėti daug rinkėjų iš mūsų jaunuomenės, mūsų lietuvaičių tarpo. Jos geriausia ir gražiausia reprezentuos lietuvius, o jei dar pasipuoš tautiniais rūbais, tai pasisekimas bus didžiausias, kaip praktika parodė kituose miestuose.

Teko patirti, kad pritarimas yra didelis iš naujai atvykusių tremtinių. Jie visi prisidės nei kiek neatsilikdami nuo seniau gyvenančių lietuvių. O vieningas darbas visada pavyksta ir atneša gražių rezultatų. Tat renkimės iš anksto. Rinkliava numatoma padaryti spalių ar lapkričio mėnesiais. Dabar eina paruošiamieji ir organizaciniai darbai.

BALF Centras

KOMUNISTAI PADEGĖ GUMOS DIRBTUVĘ

Singapore.—Liepos 27-tą Singaporėje sudegė didžiausia gumos dirbtuvė, kuri samdė apie tūkstantį darbininkų. Dėl gaisro žuvo viena moteris darbininkė. Autoritetų žiniomis, dirbtuvę padegė komunistai, kurių tikslas yra sunaikinti Singapore ekonomiją. Jau anksčiau buvo du mėginimai gumos dirbtuvę padegti.

Spalių 12 d. 1932 m. Marianapolyje Kolegijoje įvyko Amerikos Lietuvių Katalikų Studentų ir Profesionalų Sąjungos steigiamasis suvažiavimas.

LRKSA 57-tojo Seimo Protokolas

(Tęsinys)

Ši organizacija buvo pašaukta gyveniman, kaip rezultatas mūsų tautiečių savišalpos jausmo ir jo išsivystymo, kaip rezultatas dieviško jausmo įdiegto žmogaus krūtinen lengviat kits kitam nešti naštą sunkiose gyvenimo valandose; kaip rezultatas draugijinio jausmo ir susipratimo. Mūsų fraternalės sistemos pagrindą sudaro broliškumo ir fraternalės inspiracijos dvasia bujojanti mūsų širdyse. Mūsų fraternalė organizacija, pagrįsta broliškumo principais, ragina mus mylėti nusidėjėlius, nors nuodėmės reikia neapkęsti; ragina atjausti nusikaltėliams, nors nusikaltimą reikia smerkti.

Garsus amerikietis, kurs jau ilsisi amžinasty, nusipelno kredito dėl šio posakio, "Aš virš viso ko pasirinkčiau, kad man pasitraukus iš šio pasaulio, apie mane sakytų, kad aš šalindavau erškėčius ir usnis nuo mano bendrininkų tako, kur tik aš galėjau, ir sodinau gėles, kur tik gėlės galėjo augti (I would rather than all else, that it should be said of me when I am gone that I plucked the thorn and the thistle from the pathway of my fellowmen wherever I could and planted a flower wherever a flower would grow). Toks kilnus sentimentas pulsuoja tikrojo fraternalizmo ir tikrosios brolystės dvasia. Tas, kuris padeda savo artimui ir sušvelnina jo takus, priduoda gyvenimui aukštesnės reikšmės ir išsprendžia džiaugsmo misteriją. Asmuo, kurs padeda savo kaimynui padaryt gyvenimą vertingesniu, paverčia jo paties gyvenimą vertingesniu.

Tadgi mes, kurie sekame ir branginame mūs organizacijos tikslus, stengkimės mažinti mūsų artimo vargus, šalint iš jo tako usnis ir desperacijos erškėčius, kur tik galime tą padaryti, o jų vietas užpildyt paguodos žodžiais ir gelbstančiais veiksmais.

Mano šešių metų veikla Vykdomoje Taryboje daugeliu atžvilgių buvo maloni. Kaip dvasios vadas, aš vykdžiau savo prievoles sulig geriausių mano išgalėjimų. Šiuo laikotarpiu aš domėjausi kiekviena mūsų Susivienijimo gyvenimo smulkmena, kuri tik galėjo būt naudinga narystei ir pačiai organizacijai. Iš gautų raportų aiškėja, kad mūsų nariai pilnai buvo lojalūs savo bažnytinėms prievolėms. Jie niekuomet nevengė savo atsakomybių.

Baigiant aš noriu pagirti visus Vykdomosios Tarybos narius. Kaip atsakomingi Tarybos nariai, jie darbavosi nepailstamai mūsų organizacijos gerovei. Jie neieškojo užuvėjos, kuomet pasireikšdavo neramumų ženklai. Jie neapleisdavo savo pozicijų ir nesitraukdavo atgal, kuomet susitikdavo su opozicija, bet ėjo pirmyn ir teikė pasitikėjimo tiems, kurie buvo vieningi šiame dideliame darbe.

Nuoširdžiausi sveikinimai visiems delegatams ir geriausio pasisekimo 57-tajam seimui!

KUN. JONAS F. BALTUSEVIČIUS, Dvasios Vadas

Seimo pirmininkas kviečia raportuoti prezidentą.

Prezidentas L. Šimutis skaito savo raportą ištisai.

J. B. Šaliūnas klausia, dėl ko ikšiol valstijų egzaminierių raportas netilpo organe. L. Šimutis aiškino, kad tą klausimą atsakytų redaktorius. M. Zujus paaiškino, kad egzaminierių raportas organo redakciją pasiekė prieš seimą. Dėl daugybės darbų raporto spausdinimas buvo atidėtas.

J. Purickis klausia, dėl ko prezidentas L. Šimutis savo raporte neišaiškino dėl ko užvesta byla. Atsakyta, kad šis reikalas bus išaiškintas atskirai.

Aleksandras Aleksis pasiūlė prezidento raportą priimt, Juozas Petkevičius parėmė. Priimtas, prieš balsuojant dviem atstovams.

PREZIDENTO PRANEŠIMAS LRKSA 57-TAM SEIMUI

PO 32 METŲ

Su LRKSA 57-tuoju seimu atvykome į Detroit, Mich., pas jus, broliai lietuviai detroitiečiai. Atvykome po 32 metų pertraukos, nes paskutinysis mūsų organizacijos seimas buvo 1918 metais, kiek atsimenu, Šv. Jurgio parapijos salėj.

LRKSA, kaip pastebėsite iš Vykdomosios Tarybos narių pranešimų, su savo seimu atvyko pas jus jau kaipo moderni fraternalinė apdraudos organizacija: moderni savo narystės certifikatais, moderni savo santvarka, tuo požvilgiu prilygstanti bet kuriai tos rūšies apdraudos organizacijai ar net kompanijai. Po 32 metų LRKSA atvyko pas jus stiprus savo turtu, siekiančiu netoli dviejų milijonų dolerių sumą. Pas jus, detroitiečiai, pirmą kartą mūsų Susivienijimas gali pasigirti išmokėjęs savo nariams dividendus, ko dar nėra buvę nė vienos lietuvių fraternalinės apdraudos organizacijos istorijoj.

Senasis ir garbingasis LRKSA į šią Michigan valstybę atvyko savo reikalų svarstyti jau legalizavęs čia savo padėtį, registravęs čarterį. Šis įvykis labiau pasako apie stiprų mūsų organizacijos būvį, apie gerą jos santvarką, negu daugybė skaitmenų ir gausingos žodžių krūvos.

Atvykę pas jus, detroitiečiai, galime pasidžiaugti ir tuo, kad nuo praėjusio 56-tojo seimo, buvusio 1948 m. Boston, Mass., ir gražaus naujų narių prieauglio esame susilaukę. Tai labai ryškiai kalba, kad LRKSA, išgyvenęs 64-rius metus, daug ir garbingai nusipelnęs, nemano silsėtis, bet yra užsimojęs ir toliau augti ir tarnauti didesnei Dievo garbei, savo artimui ir tautos gerovei.

IR KUOPOSE DAUGIAU GYVUMO.

Jei 56-tame seime, darydamas savo pranešimą, aš konstatavau liūdną reiškinį, kad LRKSA kuopų veikimas nyksta ir nuo to kenčia organizacija, tai šiame seime galima pranešti linksmesnių žinių iš kuopų gyvenimo. Daugelyje kuopų praėjusiais dvejais metais veikimas buvo žymiai gyvesnis. Daugiau susirūpinimo rodyta bendra organizacijos gerove, naujų narių verbavimu. Nemažai kuopų ir kai kurios apskritys ir mūsų visuomeninėj ir kultūrinėj veikloj dalyvavo, aukščiau iškeliant Sus-mo vėliavą. Jei 56-tame seime buvo pranešta, kad dėl nevėiklumo kelios kuopos likvidavos ir nariai prie kitų kuopų prisidėjo arba savo duokles tiesiai į centrą siunčia, tai 57-tame seime džiaugiamės kelių naujų kuopų susiorganizavimu. Ne tik kuopų valdybos, bet ir patys nariai labiau pajunta savo pareigas, gausingiau susirinkimus lanko ir punktualiau savo duokles užsimoka.

Kiek visa Vykdomoji Taryba, tiek paskiri nariai, mano žiniomis, daug dėjosi, kad kuopų veiklą gyvinti. Berods, veikėjams nepritrūko sugestijų, kurios būdavo gana dažnai siuntinėjamos iš Centro Raštinės. Nemažai čia bus nusipelnyta ir mūsų generalinių organizatorių, kurie bandė, Vykdomosios Tarybos prašomi, kuo artimiausią kontaktą palaikyti su kuopomis ir jų veikėjais.

Žinant, kad LRKSA yra ne vien tik apdraudos, bet religinė, tautinė ir kultūrinė organizacija, Vykdomoji Taryba ir raštu ir asmeniniais kontaktais skatino narius ir tais reikalais rūpintis savo kuopų ribose.

VAJUS IR ORGANIZATORIAI.

Keletą žodžių noriu pasakyti apie LRKSA vajų ir generalinius organizatorius.

Vajus prasidėjo 1948 metų rudenį ir jis ėjo iki 1950 m. pradžios. Jį tvarkė Vykdomosios Tarybos pakviesti organizatoriai. Vajaus pasekmės tikrai buvo džiuginančios ir net rekordinės. Prirašyti apie tūkstantį naujų narių ir juos apdrausti už apie milijono dolerių sumai, daug kam atrodė negalimu. Bet taip buvo. Tokios aukštos apdraudos sumos nei per vieną vajų Sus-mo istorijoj nesame prirašę. Tai organizatorių nuopelnai. Jų pastangos, jų kontaktas su kuopomis, jų pavyzdys ir mus pačius narius pajudino ir todėl nemažai naujų narių ir pačios kuopos prirašė. Aš džiaugiuos turėjęs progos su organizatoriais kooperuoti ir kai kuriais atvejais joms ir gyvu žodžiu ir raštu padėti.

Paskutinysis vajus aiškiausiai įrodė reikalą ne vieną, bet kelis organizatorius pastoviai palaikyti. Tai geriausia ir tikriausia priemonė naujiems nariams prirašyti.

Berods, mums visiems yra žinomas faktas, kad pats didžiausias naujai prirašytų narių nuošimtis yra naujieji ateiviai—tremtiniai. Vykdomoji Taryba džiaugiasi, kad jie stoja į mūsų eiles, jungiasi į mūsų fraternalinį sąjudį ir stiprina Amerikos lietuvių katalikų organizuotąjį veikimą. Manau, kad seimas juos nuoširdžiai pasveikins ir padarys atatinkamų žygių, kad visus sveikus kūnu ir dvasia brolius tremtinius po LRKSA vėliava sutraukti. Kai naujai atvykusių brolių daugiau pritrauksime, organizacijos veikimas dar labiau pagyvės, tada ir čia gimusio jaunimo didesnius skaičius galėsime įtraukti.

FINANSAI, INVESTMENTAI, GLOBA

Vykdomajai Tarybai yra pavesta tvarkyti, investuoti ir globoti visas organizacijos turtas. Tai sunkiausia pareiga, kuri pagal mūsų nusistovėjusią santvarką, didesne dalimi uždedama sekretoriui, iždininkui ir pačios Vykdomosios Tarybos specialiai sudarytai Finansų Komisijai.

Kad Sus-mo turtas yra gerai tvarkomas, saugiai investuojamas, patirsite patys, akylai peržiūrėję finansines apyskaitas. Pastebėkime keletą džiuginančių faktų, kad šių metų pradžioj Sus-mas savo iždė turėjo $1,838,009.95. Jkad, per dvyliką metų jo pripažintas turtas padidėjo šia didele suma—$684,328.05, kad nepripažinto turto tėra tik $1,800.00, kuomet 1938 metų pabaigoj jo (not admitted assets) buvo net $283,218.69. Vien iš to galima numanyti, kaip geram stovy yra organizacijos turtas. Užtat ir dividendais nariams buvo galima išmokėti $24,000.00.

Sveikintina yra sekr. W. T. Kvetkas iniciatyva, kuris su Vykd. Tarybos nutarimu išsirūpino autorizaciją duoti paskolas per F.H.A. (Federal Housing Administration). Tokios paskolos ne tik, kad valdžios garantuojamos, saugios, bet jos ir didelį nuošimtį atneša. Galima dar ir tai pastebėti, kad LRKSA turto stovį, investmentų sąrašą esu rodęs bankininkams, finansų ekspertams, valdžios žmonėms ir visur gauta vienas ir tas pats atsakymas: "jūsų organizacijos turtas ir investmentai yra šaunioj būklėj." Manau, gerb. seimo atstovai patys įsitikins, kad taip yra, finansinį raportą peržiūrėję.

DIVIDENDŲ MOKĖJIMAS

Mūsų organizacijos narių tarpe visuomet būdavo keliamas dividendų išmokėjimo klausimas. Esą apdraudos kompanijos pajėgia mokėti dividendus, kodėl lietuvių fraternalinės organizacijos to padaryti negali? Kiek atsimenu, ir seimuose toks klausimas būdavo pastatomas.

Kad mokėti nariams didesnį ar mažesnį dividendą, reikia organizacijai būti ne tik pajėgingai savo tiesiogines obligacijas nariams išpildyti, būti "solvent", bet ir stiprius rezervus ir, pagaliau, lankstų administracinį aparatą turėti.

Seniau Sus-mas ir galvoti negalėjo apie tokį malonumą, kaip dividendų mokėjimą, nes jis, kad ir nebe jaunu būdamas, nuolat turėjo reformuotis, kad prisitaikyti prie keblių ir didelių valstybių apdraudos departamentų reikalavimų. Ir tik įvedus naujus, modernius certifikatus, pravedus valdžios reikalautą rekonversijos planą, pertvarkius administracinį aparatą, numušus nepripažinto kapitalo kiekį iki minimum, padidinus rezervus, buvo galima prieiti prie tokio būvio, kuris leido 1949 m. išmokėti nariams dividendus. Suprantama, tai padaryta su aktuaro apskaičiavimu ir su valstybės apdraudos komisionieriaus pritarimu ir leidimu. Išmokėjimas atliktas greitai ir tvarkingai. Nors tai ir nedidelė "dovana", bet vis tik šiek tiek pagelbėjo nariams savo duokles užsimokėti. Be to, pats išmokėjimo faktas buvo nemaža pagalba organizatoriams naujus narius prirašyti. Be to, tai buvo dar vienas, ir tai labai stiprus, įrodymas, kad organizacija yra finansiniai pajėgi ir stipriausia negu bet kada praeity yra buvusi.

VALSTYBĖS REVIZIJA

LRKSA tiesioginiai yra priklausomas Pennsylvanijos apdraudos departamentui, nes naudojamės jo legaline globa. Vadinas, šioj valstybėj esame čarteriuoti. Pirmoj eilėj prie visų jos įstatymų ir reikalavimų turime prisitaikyti. Jos budri akis nuolat seka mūsų veiklą ir ypač mūsų finansinę būklę, santvarką. 1949 metų vasarą po kelių savaičių revizijos, kurią darė keli departamento ekspertai, raportavo viską smulkiausiai peržiūrėję ir viską rado geroj tvarkoj. Tai irgi puiki atestacija mūsų organizacijai.

NAUJAS LAIMĖJIMAS

Pennsylvanijos departamento revizoriai, patiekę raportą, pridėjo ir savo rekomendacijų. Jų viena buvo ši: registruoti čarterį visose valstybėse, kur turime kuopų. Su pasitenkinimu galime konstatuoti, kad šią rekomendaciją galime vykdyti. Michigan valstybėj, kurioj yra nemažas Sus-mo narių skaičius, čarteris jau užregistruotas. Džiugu, kad buvo galima prisitaikyti prie visų didžiųjų jos reikalavimų. Čia pasidarbavo Vykdomosios Tarybos įgaliotiniai šam darbui atlikti—kun. Jonas Baltusevčius ir Vincas Kvetkas. Jiems patikėta misija pavyko, nes Michigano apdraudos departamentui gerą "prekę" turėjo pasiūlyti—tvarkingą ir stiprų LRKSA.

Buvo planuojami žygiai ir kitas valstybes "užkariauti," t. y. tas, kur yra Sus-mo kuopų ir kur jo čarteris dar nėra užregistruotas. Nė kiek neabejoju, kad prie dabartinio organizacijos stovio visas Penn. valstybės rekomendacijas bus galima įvykdyti.

GYDYTOJO KVOTĖJO REZIGNAVIMAS

Dr. A. J. Valibus, 56-tojo seimo išrinktas gydytojas-kvotėjas rezignavo 1949 m. vasariniame Vykdomosios Tarybos susirinkime. Rezignaciją prisiuntė paštu. Rezignacijos motyvai buvo išdėstyti jo laiške ir raporte. Jie užprotokoluoti Vykd. Tarybos susirinkimo užrašuose ir buvo paskelbti organe "Garse". Todėl jų čia ir nekartosiu. Rezignacija buvo priimta.

Rezignavusio gydytojo vieton buvo pakviesta dr. M. Romeikaitė. Bet ir toji tuoj rezignavo, nenurodžius nė priežasties. Tada kitos išeities neliko, kai duoti teisę sekretoriui ir Finansų Komisijai samdyti gydytojus aplikacijoms ir blankoms peržiūrėti. Dėl to įvykio, mano žiniomis, nesusitrukdė nei pašalpų ligoje, nei pomirtinių išmokėjimas nei naujų narių priėmimas.

TAUTOS REIKALAIS BESIRŪPINANT

Vykdomasis Komitetas, kiek galėdamas, vykdė gražią LRKSA tradiciją—palaikyti lietuvybę ir dėtis prie bendrųjų tautinių sąjudžių.

Jau dešimt metų praėjo, kai mūsų tėvų kraštas—Lietuva neteko laisvo ir nepriklausomo gyvenimo. Jau dešimt metų kai ji yra žiauraus bolševizmo persekiojama ir naikinama. LRKSA, matydamas šią kruviną tautos tragediją, negalėjo stovėti nuošaliai nuo bendrojo tautos susirūpinimo lengvinti pavergtųjų ir ištremtųjų brolių dalią ir dirbti Lietuvos laisvinimo darbus.

Per dešimt metų man teko stovėti bendrosios visų Amerikos lietuvių Lietuvai laisvinti organizacijos—Amerikos Lietuvių Tarybos priešakyje, kaipo jos pirmininkas, ir, dėlto, aš nuoširdžiai dėkoju, kiek Vykdomosios Tarybos nariams, tiek apskritims ir kuopoms ir visiems nariams už nuolatinę ir stiprią talką ALT, kuri tikrai daug ir garbingai darbuojasi. Organizuotosios visuomenės ir taip pat LRKSA pagalba ALT galėjo atlikti visą eilę labai reikšmingą darbų ir žygių, reikalingų kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės. Tarp daugelio kitų, mudu su adv. Jonu Grigalium, vice prezidentu, 1948 m. rudenį įėjome penkių delegacijon pas prez. H. S. Trumaną prašyti, kad jisai darytų visas galimas pastangas gelbėti Lietuvą nuo visiško sunaikinimo. Tais pačiais metais, rudenį, mudu su sekretorium Vincu Kvietkum drauge su ALT delegacija vykome pas gub. Thomas Dewey, kandidatą į U. S. prezidentus, prašyti, kad jis aiškiai pasisakytų už Lietuvos nepriklausomybės atsteigimą. Visuotiname Amerikos Lietuvių Kongrese, įvykusiame 1949 m. lapkričio mėn., LRKSA Vykdomosios Tarybos nariai ir red. M. Zujus įėjo į kongreso prezidiumą ir į įvairias komisijas. Man pačiam teko kongresui pirmininkauti.

Vykdomosios Tarybos nariai jautė šventą pareigą talkinti Lietuvos laisvinimo organams. Ir nebuvo nė vieno didesnio darbo ar žygio, prie kurio nebūtume prisidėję.

Dėjomės ir prie BALF, šalpos ir tremtinių įkurdinimo, ypač p. M. Zujus, "Garso" redaktorius, į BALF'ą bus įdėjęs daug nuoširdaus darbo.

Tenka didžiuotis mūsų organizacija, kuri tragingu tautos gyvenimo momentu eina ją gelbėti. Tai tikras fraternalizmas, tai krikščioniškoji artimo meilė.

PADARĖ REKORDĄ LRKSA TARNYBOJ

Mūsų sekretorius Vincas T. Kvetkas savo gyva iniciatyva ir darbais yra daug nusipelnęs LRKSA gerovei. Jisai be pertraukos centro valdybos nariu yra išbuvęs 26 metus. Buvo iždo globėju, iždininku ir dvyliką metų sekretorium. Tai yra rekordas, kokio nė vienas iš mūsų organizacijos veikėjų nėra padaręs. Ta proga noriu pabrėžti, kad LRKSA jo energiją, iniciatyvą ir įtaką kiek finansinėse, tiek politinėse sferose puikiai panaudojo. Ir jis niekuomet negailėjo nei laiko nei darbo ir savo pareigoms tinkamai atlikti, ir kitiems padėti, ir vesti organizaciją prie naujų laimėjimų. Aš jo esu prašęs, kad jisai pats savame raporte vieną, kitą svarbesnį momentą iš savo patyrimų besidarbuojant Sus-mui pabrėžtų.

TALKA

Per paskutiniuosius metus Vykdomojoj Taryboj buvo smagu dirbti, nes visi nariai nuoširdžiai talkino ir be išmetinėjimų atliko visa, kas jiems atlikt buvo paskirta. Nuoširdi padėka priklauso mūsų dvasios vadui kun. Jonui Baltusevičiui, kuris ne tik buvo visos organizacijos dvasios vadu pilna ta žodžio prasme, bet veiklus ir sumanus vadas visuose Sus-mo reikaluose. Nebuvo jam svetimas nė vienas reikalas, ar jis buvo didelis ar mažas. Ir tarp kitų valdybos narių buvo glaudus bendradarbiavimas. To bendradarbiavimo netrūko ir su kuopų veikėjais. To dėka organizacija galėjo pasiekti rekordinių rezultatų.

MANO PAREIGOS

LRKSA pirmininkas ne tiek jau daug pareigų turi. Dėl to jas be didelių sunkumų atlikau. Sukviesti Vykdomosios Tarybos reguliarius susirinkimus, jiems pirmininkauti, peržiūrėti ir pasirašyti įvairius dokumentus, organizaciją atstovauti—man nebuvo sunku. Nesunku, nes sutarėm ir kooperavom.

Bet, kaip pirmesniais laikais, taip ir per paskutiniuosius dvejus metus, nemažai "viršlaikio" reikėjo dirbti. Ir gyvu žodžiu ir raštu, kiek "Garse", "Drauge", tiek ir kituose laikraščiuose, garsinau Sus-mą ir keliais atvejais turėjau apginti jo gerą vardą. Kiek laikas ir sąlygos leido, dėjaus prie Chicagos apskrities ir kuopų veiklos, reprezentavau organizaciją visur, kur buvo reikalinga. Turėjau keletą gerų progų pagarsinti ją ir Amerikos katalikų veikimo centruose (NCWC) ir, apskritai, mūsų krašto visuomenėj. Bandžiau artimai kooperuoti su mūsų organizatoriais, kad daugiau naujų narių laimėti. Korespondenciją LRKSA reikalais vedžiau gana plačią.

Baigdamas savo pranešimą, linkiu 57-tam seimui geriausio pasisekimo pravesti nutarimų, kuriuos vykdant į gyvenimą mūsų garbingoji organizacija dar didesnius pažangos žingsnius darytų, dar stambesnių laimėjimų pasiektų ir dar garbingiau tarnautų Dievui, Tautai ir Artimui.

—LEONARDAS ŠIMUTIS

Dr. A. J. Valibus reikalauja užprotokoluot, kad jis susilaiko nuo balsavimo prezidento L. Šimučio raporto reikalu.

A. Aleksis daro pastabą, kad kiekvienas atstovas be trukdymų galėtų pareikšti savo nuomonę.

Pirmininkas kviečia raportuoti vice prezidentą.

Adv. Jonas J. Grigalius skaito savo raportą ištisai ir gyvu žodžiu prisimena bylos reikalą.

J. G. Joneika pasiūlė vice prezidento raportą priimt, Pr. Jurevičius parėmė. Priimtas vienbalsiai.

(Bus daugiau)

VIETINĖS ŽINIOS

SUSITUOKĖ IRENA SKURKYTĖ SU BRUNO PARLANTE

Šeštadienį, liepos 15-tą, Wilkes-Barre Švč. Trejybės bažnyčioje, per Mišias vietinis klebonas kun. J. K. Miliauskas sutuokė LRKSA 17 kuopos narę Irene Skurkytę su Bruno Parlante.

Pamergėmis buvo Ruth Novick, Marlene Riccetti; pabroliais—jaunavedžio brolis Elmer Parlante, jaunavedės giminaitis Leonardas Laukaitis, jaunavedės brolis Kazys Skurkis ir švogeris Victor Matt.

Gėles nešė Roberta Skurkytė, žiedus—Leroy Ansivini.

Jaunavedę prie altoriaus palydėjo tėvas Antanas Skurkis.

Vedybiniai pietūs buvo 2 P. M. the Italian American Hall; priėmimas prasidėjo 6 val. vakaro. Dalyvavo apie 300 svečių.

Jaunavedė Irena Parlante yra duktė Antano ir Petronelės Skurkių, gyv. 13 Harkins Lane, Wilkes-Barre. Visa Skurkių šeima priklauso prie Susivienijimo, o tėvas Antanas Skurkis yra ilgametis 17-tos kuopos iždininkas.

Jaunavedžiams linkime ilgo laimingo gyvenimo!

LANKĖSI

Trečiadienį, liepos 26-tą, Kingston'o Šv. Marijos parapijos klebono kun. J. V. Inčiūros lydimas lankėsi Bridgeville, Pa., Šv. Antano parapijos klebonas kun. Aloyzas Jurgutis, LRKSA 112 kuopos narys. Pataisymui sveikatos vyskupas kun. A. Jurgutį paliuosavo vieniems metams iš atsakomingų klebonavimo pareigų. Svečias sako jaučiasi žymiai sustiprėjęs.

LRKSA 209-TOS KUOPOS NARIAMS

Reguliaris LRKSA 209 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, rugpiūčio 13-tą, tuoj po paskutinių Mišių Šv. Marijos parapijos svetainėje. Visi nariai-narės malonėkite dalyvauti. Išgirsite seiminius raportus. Po susirinkimo galės visi laiku nuvykti į Susivienijimo 4-tos Penna apskrities metinį išvažiavimą Rocky Glen Parke. *Valdyba*

ŠV. PETRO IR POVILO PARAPIJOS PIKNIKAS

Metinis Sugar Notch lietuvių Šv. Petro ir Povilo parapijos piknikas įvyks rugpiūčio 15-16 dienomis, 1950, parapijos aikštėje.

Parapijos klebonas kun. J. Aruškevičius ir rengimo komitetas nuoširdžiai kviečia parapijiečius ir svečius gausingai lankyti pikniką, išmėginti savo giliukį prie įvairių lošių ir laimėti vertingų dovanų.

S. B.

ŠV. VARDO DRAUGIJA PERSIORGANIZAVO

Sugar Notch Šv. Petro ir Povilo parapijos Šv. Vardo draugija nesenai įvykusiam susirinkime persiorganizavo ir išsirinko šiems metams valdybą. Naujos valdybos sąstatas yra toks: pirmininkas Joseph Drake, vice pirmininkas — Juozas Valčiauskas, Jr., iždininkas—Martynas Kazakevičius, sekretorius Leonas Višniauskas, dvasios vadas—vietinis klebonas kun. J. Aruškevičius.

Persiorganizavusi Šv. Vardo draugija ketina parodyt daugiau veiklumo. Pirmą rugsėjo mėnesio sekmadienį draugijos nariai in corpore eis prie komunijos ir turės bendrus pusryčius. *S. B.*

A. A. Mirusiems

A. a. Izidorius Zuban, gyv. 106 Chapel St., Pittston, numirė liepos 25-tą, palaidotas liepos 28-tą iš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko žmoną, du sūnus, dukterį, seserį ir tris anūkus. Velionis buvo gimęs Lietuvoje; Pittstone išgyveno 39 metus.

A. a. Margarieta Ananka, gyv. 612 Langstaff St., Scranton, Pa., palaidota pirmadienį, liepos 31, iš lietuvių Šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko sūnų Juozą, dukterį Mrs. A. Balčerienę, gyv. Wilkes-Barre, du anūkus ir vieną proanūką. Velionė buvo gimus Lietuvoje, North Scrantone išgyveno 41 metus.

A. a. Juozas Brazinskas, gyv. 640 East Northampton St., Wilkes-Barre, palaidotas liepos 29-tą iš Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse.

PADĖKA

Šv. Kazimiero Ak. Rėmėjų Skyriui Šv. Jurgio parap., Shenandoah, Pa.

Vėl patyrusios jūsų nepaprastą gerumą ir nuoširdumą, reiškiame giliausią dėkingumą.

Nuoširdžiai dėkojame visoms Rėmėjoms už tokią didelę paramą—auką $1,000, kurią mums suteikėt. Jūs palankumą, kilnią dvasią ir nuoširdumą labai įvertiname, nes suprantame, koks jūs pasiaukojimas mūsų, labui.

Nuolankiai dėkojame klebonui kun. J. A. Karaliui ir jo darbštiems vikarams, ypač kun. J. Lukšiui už didį palankumą ir pagalbą pramogos metu.

Žodžiu, visiems dėkojame—esate visi įamžinti į mūsų geradarių skaičių, kuriuos atmename nuolatinėje maldoje. Te atlygina Visagalis visiems geraširdžiams aukotojams ir rėmėjoms gausiomis malonėmis ir te laimina jus kiekvieną.

Šv. Kazimiero Seserys
Juozapo Marijos Viloj

DALYVAVO MENO FESTIVALO PROGRAMOJ

Elena M. Nesaskienė,

LRKSA 83 kuopos narė, Scranton, Pa., Elena Marija Nesaskienė dalyvavo, kaip solistė, LRKSA 57-jo seimo meno festivalo programoje liepos 9, 1950, Statler viešbučio auditorijoj, Detroit, Mich., ir laimėjo 5-tąją dovaną.

E. M. Nesaskienė priklauso prie Scrantų Šv. Kazimiero parapijos choro, Singers Guild chorus of Scranton; daug kartų yra dainavusi radijo programose. Yra studijavus balso ir piano meną, buvusi auklėtinė Alfred Pennington of Scranton Conservatory of Music ir Miss Kaiser studijos, Wilkes-Barre.

Kaip E. M. Nesaskienė, taip jos tėvai ir jų šeima priklauso prie LRKSA.

Solistei E. M. Nesaskienei linkime geriausios kloties ateity!

LRKSA 33 KUOPOS IŠVAŽIAVIMAS

ROSELAND, Ill.—LRKSA 33 kuopos metinis išvažiavimas-piknikas įvyks rugpiūčio (August) 6-tą, sekmadienį, 1950, Lietuvių Labdarių ūky, 123 St., Orland Park, Illinois.

Busas išeis nuo Visų Šventų parapijos svetainės, 10806 South Wabash Ave., lygiai pirmą valandą po pietų. Visi norintys važiuoti busu prašomi susirinkti prieš pirmą valandą. Nuveš ir parveš už vieną dolerį.

Visi nariai ir svečiai prašomi dalyvauti. Bus linksmas ir vaišingas išvažiavimas (lietuviško pobūdžio).

Frank Bružas,
Rengimo k-to pirmin.

LRKSA 191 KUOPOS SUSIRINKIMAS

DAYTON, Ohio.—LRKSA 191 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 6, 1950, 2 val. po pietų, parapijos svetainėje.

Visi nariai-narės malonėkite dalyvauti. Bus išduotas raportas iš 57-jo seimo. Bus svarstomi kuopos reikalai. Kadangi dabartinėje konstitucijoje neminima daugiau apie skyrimą grabnešių (nariui mirus), tai skyrimas bus panaikintas. Bus ir daugiau reikalų.

Kviečia 191 kps. valdyba

LRKSA 10 KUOPOS NARIAMS

Philadelphia, Pa. — 10 kuopos svarbus susirinkimas įvyks sekmadienį, rugpiūčio 6-tą, po Mišių Šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Dalyvavę 57-tam seime kuopos atstovai išduos raportus. Taigi visos narės-nariai kviečiami dalyvaut susirinkime ir atsiveskite kandidatų įsirašymui.

V. Jusaitis, sekr.

REUMATIŠKI SKAUSMAI

Deksnio Galinga Mostis, sudaryta iš daug skirtingų elementų, turi savyje galingą šilimą. Šildydama galingai, ištarpius reumatiškus skausmus, rankų, kojų skaudėjimą ir tirpimą, dieglius, šaltį. Daugeliui žmonių pagelbėjo ir tamstai pagelbės. Nelauk ilgiau, bet tuojau įsigyk DEKENS OINTMENT, arba rašykite į dirbtuvę. Kaina 2 oz. $1.00; 4 oz. $2.00. Ekstra didelė dėžė—16 oz. $5.00.

DEKEN'S PRODUCTS
P. O. Box 666, Newark 1, N. J.

VIEŠNIOS IR SVEČIAI ELMHURSTE

Šiuo tarpu apie šimtas geriausių mūsų mamyčių čia atostogauja, ilsis ir atgaivina kūno ir dvasios jėgas. Tenka pasveikinti viešnias nuo Bostono, New Yorko, Philadelphijos, Shenandoahrio ir iš kitur. Visos labai patenkintos ir norėtų užsilikti kuo ilgiausia. Joms dvasios reikaluose tarpininkauja kun. J. Bružikas, S. J.

Kun. C. Batutis, Ph. D., Tamaquos klebonas ir tikras mūsų geradaris. Inžinierius Vytautas Mošinskis ir Mošinskienė. Mošinskiui taip patiko, kad jau net porą kartų apsilankė. Tinkamesnės vietos atostogoms, sako, veltui kitur ieškotai. Profesorius Vincas Krėvė-Mickevičius ir Mickevičienė. Profesorius tikrai sako, kad Kauno Klube rūkštus pienas, tai buvo tik niekniekis prieš rūgytą pieną Elmhursto Vilniuje. Ketino jis neužilgo vėl užsukti. Kun. A. Jurgutis iš Floridos. Apgailestauja apsigyvenęs Floridoj. Man reikėjo, girdi, įsikurti Vilniaus kalneliuose. Dėlko ne? Laukiam. Kun. J. Inčiūra, Kingstono klebonas labai patenkintas maslionkomis ir visą štuopą nusivežė namo. *Kaimynas*

SUSIPRANTA

Philadelphia, Pa. — Čia buvo apščiai ir tai net gerų lietuvių užsirašusių raudonųjų šlamštus. Kas nenorėjo, arba negalėjo, tam prenumeratos nereikėjo mokėti, jei tik pats, savąja ranka, o ne agento, užsirašė sau šlamštą. Vienok politika pradėjo keistis . . . išsigandę, daugelis nuo tų šlamštų atsikratė, kaip kad nuo baisiųjų ligų—koleros, džiumos, ar raupsų. O dabar kai kurie atsikratėliai, kad parodžius šiai šaliai—Amerikai, ištikimybę, perka U. S. paskolos bonus ir tai nemažomis sumomis. Tą daro ir kai kurie ščyrieji bolševikėliai, kad tik išvengus deportacijos į stalinišką raudonųjų "rojų".

Girdėjęs

LRKSA 103 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

Rochester, N. Y.—103 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, rugpiūčio 13-tą, tuoj po šv. Mišių, 9 val. ryte, parapijos svetainėje.

Kviečiame visus narius į šį susirinkimą ir atsiveskite naujų kandidatų įsirašymui į Susivienijimą.

Nepamirškite užsimokėt duokles. *Kuopos valdyba*

LRKSA 8 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

Cleveland, Ohio.—8-tos kuopos susirinkimas įvyks pirmadienį, rugpiūčio 7, 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave. Visos narės ir nariai, malonėkite dalyvauti susirinkime, apsimokėti duokles. Taipgi turėsime reikalų apsvarstymui. Atvykdami susirinkiman atsiveskite naujų kandidatų įsirašymui.

Kuopos valdyba

Spalių 10-11 d. 1922 m. išrinktas pirmasis Lietuvos Seimas.

Metinis LRKSA Ketvirtos Penna Apskrities

ISVAZIAVIMAS

Sekmadienį

Rugpiūčio-August 13, 1950

ROCKY GLEN PARKE

ĮVAIRENYBIŲ PROGRAMA

NUMIRĖ ANTANAS MICKEVIČIUS

BAYONNE, N. J. — LRKSA 60 kuopos narys Antanas Mickevičius numirė liepos 18-tą, palaidotas liepos 22-rą iš Šv. Mykolo bažnyčios Šv. Marijos kapinėse. Liūdesy paliko žmoną, dvi dukteris. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Amerikon atvyko apie 50 metų atgal.

Te ilsis jo vėlė Viešpaty!

J. Ad.

LIGONIAI DŽIAUGIASI BALF DOVVANOMIS

Mes Lubeck Krankenhaus Ost ligoninės pacientai lietuviai nuoširdžiai dėkojame didžiai gerbiamiems geradariams Amerikos lietuviams, BALF'ui už suaukotus ir mums prisiųstus rūbus ir kitokias gėrybes.

Lubeck ligoninės vardu
(parašas neįskaitomas)

Tokiems žmonėms BALF įstaiga Europoje iš paskutiniųjų gelbsti. Bet pagalba įmanoma tik tada, kai geraširdžiai amerikiečiai aukos. Siųskite aukas, adresuodami: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

PRIGĖRĖ TĖVAS IR DU SŪNŪS

Butler, Pa.—Liepos 31-mą Allegheny upėj prigėrė Richard P. Milbert ir du jo sūnūs—Lawrence, 12, ir Ralph, 9. Žmoną Louise, 48, dukterį Esther ir sūnų Carl išgelbėjo.

Oakley, Kansas.—Liepos 26-tą dėl B-25 bomberio nelaimės žuvo 6 asmenys. Nelaimė įvyko didelės audros laiku. Lėktuvas sudužo ir žuvusių kūnai labai sužaloti.

Oakley, Kas. — Liepos 27-tą dviejų inžinų lėktuvo nelaimėje žuvo šeši asmenys. Lėktuvas B-25 skrido iš Scott Field, Belleville, Ill., į Lowry Field, Denver.

JOE VARAITIS AMONG GRID STARS ON WAY TO COLLEGE

Swoyerville Athlete Will Join Munger's Penn Single Wing Combine

Harrisburg, July 28—(AP)—Five members of the 1949 All-State scholastic football team are enrolling at Pennsylvania colleges this Fall.

Penn State was the only school to nab more than one player. The Nittany Lions will welcome two of the Commonwealth's brightest schoolboy stars—Don Malinak, Steelton end, and Petey Shopa, flashy Blakely halfback.

Of the 11 players selected by coaches and sportswriters as Pennsylvania's best, all but one—Don (Bucky) Tate, New Castle tackle—were graduating seniors.

Two others—Leon Grickis, Pottsville center, and Clarence Hemmer, Johnstown end—are headed toward prep schools before taking afling at college football.

The University of Pennsylvania Villanova and Westminster are the other Pennsylvania colleges that will boast All-State stars on their freshmen teams this Fall.

Joe Varaitis, a hard-plunging back for the unbeaten Swoyerville Sailors is en route to join George Munger's Penn single wing combine.

Leon Grickis, Pottsville center will attend Fork Union Military Academy for a year to gain experience before college. He received 16 offers of scholarships.

Spalių 1 d. 1252 m. Mindaugas vainikavosi Lietuvos karalium.

Spalių 7 d. 1920 m. pasirašyta su lenkais Suvalkų sutartis.

PENNSYLVANIA LEADS NATION

In Independence Savings Bond Drive Making 129.9% of Its Quota

Pennsylvania leads the Nation in percentage of sales attained in the Independence Savings Bond Drive which ended this month. Series E Bond purchases totalled $67,862,688 which means that 129.9% of the State's quata was reached according to figures just released by Arthur C. Kaufmann State Chairman, Pennsylvania Savings Bonds Advisory Committee.

Atty. Enoch H. Thomas, Jr., Chairman, Upper Luzerne County Savings Bonds Committee, has announced that this County has sold $2,670,920 or 120.0% of its quota. "This record of accomplishment", he said, "is due in a great measure to the volunteer workers in this County who gave of their time because they believe in Savings Bonds as the finest and easiest way to save."

Ramsey S. Black, State Director, Pennsylvania Savings Bonds Division, stated: "I am very proud of Pennsylvania's showing. This marks the first time we have been in the number one spot in any Drive including all War Loan Drives, Security and Opportunity Drives, and I wish to congratulate the citizens of this State for this magnificent record."

Arthur C. Kaufman, State Chairman, further said: "I feel that through the U. S. Savings Bonds Program, millions of thrifty Pennsylvanians are assuring themselves of a better financial future."

SIDNEY H. WEILER,
Publicity Director

Spalių 21 d. 1383 m. Didysis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas priėmė krikštą.

CLEVELAND, OHIO

PUSMETIS ARTINAS!

Kaip bizny taip ir pavienio žmogaus veikloje, yra gera tvarka padaryt pusmečio apyskaitą (rokundą), kad sekmingiau žengti pirmyn.

Lietuvių Banke taupymai padėti iki liepos (July) 10-tai dienai teiks nuošimtį nuo liepos 1-mos.

Taupymai po Federal Insurance Corporation—J. V. valdžios protekcija saugumo užtikrinimui.

Šeštadieniais (subatomis) atidaryta iki 1 val. po pietų

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N
6712 Superior Ave. HE. 1-2498

"GARSO" KNYGYNE

GALITE GAUTI ŠIAS KNYGAS

ŠVENTASIS RAŠTAS—NAUJASIS TESTAMENTAS. J. E. Arkiv. J. Skvirecko vertimas. NAUJASIS TESTAMENTAS apima visas keturių evangelijų knygas; Apaštalų Darbų aprašymą; laiškus Apaštalų; Šv. Povilo, Šv. Jokūbo, Šv. Jono, Šv. Judo ir gilųjį ateinančių iš ano pasaulio dalykų Apreiškimą, surašytą apaštalo Šv. Jono. Naujame Testamente yra surašyta Viešpaties Jėzaus darbai ir stebūklai.

ŠVENTASIS RAŠTAS tai yra KNYGA knygų. Todėl patys užsisakykite jį ir užsakykite mūsų broliams, kurie yra karo audrų išblaškyti. Jie yra labai išsiilgę lietuviškų knygų. **Stipriais audeklo apdarais $3.00; popieriniais viršeliais—$2.00.**

ANGLIŠKAI - LIETUVIŠKAS ŽODYNAS (English-Lithuanian Dictionary). Mes siūlome jums Angliškai-Lietuvišką Žodyną, kuris yra laikomas vienas iš geriausių. Jo formatas-dydis: 6 coliai per 4". 400 puslapių; kietais stipriais audeklo apdarais. Parduodavo po $4.00; dabar mes jums siūlome bargeną—atiduodame už $3.00.

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymas Kiekvienai Dienai. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puiklais, stipriais apdarais su aukso kryžium ant viršaus. **Kaina tik $4.00.**

"MIRTIES KOLONA." Antano Tolio. Rašyta NKVD rūsiuose, tardymų kambariuose ir kalėjimuose išlietu krauju. Tai kaltinamasis aktas bolševizmui, didžiausiam žmonijos priešui. 252 puslapių. **Kaina 1 doleris.**

"VAI LĖKITE DAINOS"—Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys. Parašė **kun. J. Dabrila.** Papildytą rinkinį išleido kun. Pr. Juras. Knyga 220 puslapių, nedidelio formato. Telpa 233 gražiausios populiariškiausios liaudies dainos. **Kaina 1 (vienas) doleris.**

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU? Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbose. Knygutė mažo formato. Gali moterys ją įsidėti į ridikulį (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. **Kaina 25 centai.**

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

RINKTINĖS MALDAKNYGĖS

Kiekvienas Lietuvis Katalikas Turi Galimybės Pasirinkti Gražiausią Lietuvių Kalba Išleistą Maldaknygę Prieinama Kaina. Pasinaudokite Proga.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. Kaina $4.00. Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštais viršeliais, papuošta lietuviško stiliaus kryžiumi. 106 paveikslėliai, daug jų paimti iš Mišiolo. Evangelijos sekmadieniams ir bažnytinėms šventėms. Novenų 12. Litanijų 16. Vainikų maldų (karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (vienos liturginės maldos iš Mišiolo). Graudūs verksmai. Daug įvairių maldų su atlaidais. Visi poteriai.

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kun. Pr. M. Juras. 544 pusl. Kaina $3.00.

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoj išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis taip, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. **Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzemplierių—10 centų.**

ŽYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

DANGAUS ŽVAIGŽDUTĖ, juodais apdarais (originalė kaina $1.50) .. $1.00
MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų) — — — — — — — — — .50
MALDŲ VAINIKĖLIS, juodais apdarais — — — — — — — — — — — — — .40

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.